

Jaap Stroosnier

De man die zijn baas liet verdwijnen

Karakter Uitgevers B.V.

1

Zij die leven zoals het hoort, kunnen zich waarschijnlijk niet voorstellen dat ik, iemand die er net zo uitziet als zij, een mens heb vermoord. Een mens die ook nog eens behoort tot dezelfde soort van ambitieuze, zelfverzekerde en charmante types die bij een groot bedrijf werken en veel geld verdienen.

Ik heb geen schuldgevoel. Het was natuurlijk niet zomaar een mens, het was iemand die mijn leven wilde vernietigen. Ik was hem voor. Hem doden was vergelijkbaar met de dwingende behoefte aan seks, als een uiting van respect voor mijn eigen leven. Ergens achter in mijn geest, op eenzame vlakten vol graan en onder een waterig zonnetje, heb ik er zelfs van genoten. Ik durfde iets te doen wat niet mocht, maar ik deed het toch omdat het goed voor me was. Je moet er wel lef voor hebben.

Nu hou ik me stoer. Er is een onrustig gezoem in mijn hoofd dat me doet denken aan de eerste keer dat ik klaarkwam bij een meisje, of aan de keer dat ik mijn eerste zakelijke deal sloot. Een rimpeling die zal doven in de tijd, meer gerelateerd aan goed en mooi dan aan kwaad en slecht. Dat verontrust me, want

ik zou het misschien nog een keer kunnen doen als iemand me dwarszit.

Het gekke is dat ik heel goed kan meeleven met mensen, niet met iedereen dus, maar dat op zich lijkt me niet vreemd, met velen wel. Met hem kon ik niet meeleven, zelfs niet op het moment dat ik merkte dat mijn plan ging slagen en bij hem het besef doordrong dat het echt ging gebeuren. En ik kan liefhebben, daar heb ik zelfs enorme behoefte aan, ik voel me het gelukkigst als ik een ander gelukkig kan maken. Ik ben, denk ik, geen slecht mens.

Vijf, zes mensen staan naast elkaar op een smalle dijkweg, als standbeelden afgetekend tegen een jagende wolkenlucht. Ze staren over het door de wind platgedrukte gras van de dijkhelling naar het kanaal beneden hen, alsof daar te midden van de grootse elementen een toneelstuk wordt opgevoerd, of een teraardebestelling, maar dat is het ook niet, hoewel dat dichters in de buurt komt.

Ontelbare kleine spiegeltjes flonkeren onrustig op het zwarte water. Aan de overkant van het kanaal strekken okerkleurige aardappelvelden zich uit tot ze vervagen en in de lucht overgaan. Hier en daar een stipje van een boerderij. Van een dichterbij gelegen boerderij zijn de contouren te onderscheiden, het dak, een paar slanke bomen, een naastgelegen schuur.

De man aan wie de eerdere gedachten toebehoorden, gedachten die een objectief mens met gezond verstand natuurlijk makkelijk onderuit zou kunnen halen, iets wat hij beseft maar niet relevant vindt omdat het wat hem betreft gaat om wat hij voelt en dat is nu eenmaal niet objectief en dat hoeft ook niet zolang het maar opgesloten blijft in zijn eigen hoofd, staat in het rijtje mensen op de dijkweg. Zijn naam is Jack Kempinski. Hij is der-

tig jaar en draagt opvallend mooie schoenen en een pak dat op maat gemaakt lijkt.

Je zou hem nog net geen dandy noemen, maar hij is waarschijnlijk een schoenenfetisjist en behoorlijk ijdel. Hij boft dus dat hij slank is en er goed uitziet met zijn golvende donkerbruine haar en wilskrachtige kaken. Hij is niet bijzonder lang en dat bevalt hem minder, hij was liever een paar centimeter langer geweest.

In de sportschool hangt hij regelmatig aan een rekstok in de hoop om zo die paar centimeter te winnen, maar tot nu toe zonder resultaat. Hij heeft erover gedacht om schoenen op maat te laten maken met verhoogde hakken. Anderhalve centimeter extra moet kunnen zonder dat het te veel opvalt. Niet meer, want dan zullen vrouwen doorhebben dat hij onzeker is over zijn lengte en hem meteen minder aantrekkelijk vinden. Dat lijkt hem vreselijk. En dat terwijl hij niet eens klein is. Zijn lengte is normaal, zijn ambitie is gewoon te groot voor hem.

Een stalen platform met een hijskraan drijft in het kanaal. Het sleepbootje dat het gebracht heeft ligt verderop aan de kade te wachten tot de klus geklaard is. Een boot van de waterpolitie houdt gepaste afstand met zo nu en dan een brom van de motor en opspattend water. Een rubberboot met duikers van de brandweer vaart langzaam rondjes om het hoofd van een duiker dat als een vogel op het water lijkt te dobberen.

De stalen kabel van de hijskraan hangt in het water en spant zich met een ruk, een onzichtbaar schokje gaat door de toeschouwers, en dan beweegt de kabel centimeter voor centimeter omhoog. Vanaf de dijk is het bijna niet te zien. De kabel blijkt niet oneindig te zijn want onder water wordt iets zichtbaar.

Een auto breekt door de waterspiegel als een luchthappende duikboot. Glinsterend water stroomt van het dak over de mo-

torkap, de ramen, de deuren, de wielen. De mensen op de dijkweg turen of ze iets zien dat een lichaam, of een deel van een lichaam, zou kunnen zijn.

Plotseling slingert met een luide kraak de bestuurdersdeur open en brullend water spuit naar buiten. De toeschouwers verstarren en houden hun adem in gedurende seconden die minuten lijken. Dikke druppels blijven uit de hoeken en kieren tevoorschijn komen en petsen in de golfjes.

Helder licht schijnt dwars door de auto, de voorstoelen zijn leeg. De toekijkers op de dijkweg laten hun adem ontsnappen en voelen allen de symboliek. Het is voorbij. Er zal nog gezocht gaan worden, maar hoop om hem levend terug te vinden is er niet meer. Misschien dood, wie weet.

De auto wordt overdreven hoog uit het water getild, de kraan draait en neemt de auto in de strop met een zwierende vertraging mee, laat hem terugzwaaien en precies op het rustpunt van de slingerbeweging laat de geoefende hand van de kraanbestuurder hem midden op het hefplatform landen. De auto veert even na in de schokbrekers en staat dan stil. Het is geen auto meer. De vorm wel, maar die is verminkt en daar gaat het niet eens om. Het ding was getuige toen het gebeurde, het weet iets wat anderen niet weten en dat geeft aan het voorwerp een magische betekenis.

De stroppen zakken slap op het platform. Een man met een helm sjokt ernaartoe, schroeft de ketting los en steekt zijn duim op.

De politieboot ligt inmiddels tegen het platform en twee mannen stappen over. Ze loeren in de auto en openen de kofferbak. Ze komen overeind, leggen beiden een hand op het dak en richten hun blik naar de mensen op de dijkweg.

De rubberboot van de duikgroep ligt al tegen de kade en de

duikers leggen hun spullen op de kademuur. Eén steekt een sigaret op.

Dat ik hem vermoord heb kan ik zijn dochter, die huilend tegen mij aan staat, haar armen krampachtig om mij heen geklemd alsof dat haar pijn vermindert, niet vertellen, om alle logische redenen, en ze zou er ook niets mee opschieten. Ze weet nu dat hij dood is. Al hoopt ze nog steeds, dagen na zijn verdwijning, dat hij op een onverklaarbare manier toch nog een keer zal opduiken. Als een verrassing voor haar. Hij zou haar nooit teleurstellen. Ze houdt van dromen, het lieve kind.

Als ik het haar vertel dan zal dat geen troost voor haar zijn, integendeel, ik ben haar houvast, zo'n beetje het laatste wat ze heeft. Ik wil haar troosten. Ik heb zin om straks met haar naar bed te gaan, haar warme lichaam, dat enthousiasme. Waarschijnlijk op dit moment een verwerpelijke gedachte voor mensen die leven zoals het hoort. Vreemd eigenlijk, dat het straks toch werkelijkheid kan worden. Het hangt ervan af hoe ik het breng, maar ik voel dat het gaat lukken. Het zal haar afleiden. Ik ben goed in bed, en lief. Niet alleen voor haar trouwens. Ik strijk over haar haar en hoop dat haar tranen mijn pak niet bevleken. Om die gedachte vind ik mezelf een lul.

Dat het gebeurd is, heeft uiteraard een paar consequenties maar ik ben bereid die te accepteren, mijn leven lang. Ik zal moeten doen alsof ik niet bang ben. Maar ik ben bang, en ik ben ook bang dat ik die angst niet zal kunnen verbergen, maar ik moet het proberen, ik moet erin slagen, want als iemand het doorrijgt dan zal dat gebeuren waar ik het allerbangste voor ben, dat ik word ontmaskerd. Mijn geliefden, collega's, mijn ouders, vrienden, niemand mag het merken, of ik zal hangen.

Het gaat vanaf nu om mij, niemand heeft er iets aan als ik het opbiecht – nou ja, daar kun je over discussiëren, maar hem krijgen ze er niet mee terug en wat niet weet, wat niet deert. Als ze alles zouden weten dan zouden ze het begrijpen, nu kunnen ze het niet begrijpen en dat is hun onvrede, de wroetende dolk in hun buik die er vanaf nu langzaam uitgetrokken wordt en in de loop van de tijd minder pijn zal doen en zich uiteindelijk verbergt achter hun voortschrijdende leven en vergeten wordt, op een paar momenten in het jaar na. Is hun onvrede van nu belangrijker dan mijn hele leven?

Wat helaas zou kunnen gebeuren, bedenk ik me net, is dat ik later, als ik ooit dement word, erover ga praten. Dat zou gênant zijn. Over mijn jaloezie, mijn wrok, mijn ambities, mijn vreemdgaan, mijn angsten. En over de moord natuurlijk. Dementen sluiten ze niet op, toch? Of ze zijn al opgesloten om een andere reden. Of ze geloven me niet. Tegen die tijd kan ik geen bewijzen meer leveren (daar zorg ik nu wel voor) en mijn verhaal zal verward klinken. Als ik toch veroordeeld word dan verandert er weinig voor mij, of het dringt niet eens tot me door. Ik blijf vast wel gelukkig als ik zo nu en dan een leuke verpleegster zie en mijn teddybeer heb. Of ik word niet dement, dat lijkt me het beste. Als ik mijn hele leven scherp moet blijven zal de dementie mij vast niet bezoeken.

De volgende ochtend verschijnt er een kort persbericht in de media met de kennisgeving dat de auto van een sinds enkele dagen vermiste directeur van een chemisch concern in het kanaal is gevonden door een sonarboot. In het bijzijn van zijn dochter en enkele collega's is de auto eruit getakeld en overgebracht naar het forensisch instituut voor nader onderzoek. Van de directeur zelf nog steeds geen spoor.

3

Het was zo'n tweeënhalp jaar geleden begonnen met mijn brief.

'Dat heb je wel aardig gedaan,' zei de meneer van personeelszaken, 'die brief. Het was een concreet verhaal en wij houden niet van vaag. Geld verdienen, daar gaat het uiteindelijk om, hè.' Zijn naam was Maurice en hij droeg een zwarte kunststof bril. Zijn haar zat keurig. Hij was duidelijk een gluiperd. Je voelde meteen dat hij er niet voor het personeel was maar alleen voor zichzelf. Hij zou me met net zoveel plezier ontslaan als aan-nemen. Waarschijnlijk was hij een sadist.

'Het kan best zijn dat je alles bij elkaar liegt, maar omdat we daar niet achter zijn gekomen mag je door naar de volgende ronde.' Hij glimlachte alsof hij een grapje maakte, maar ik wist dat hij het meende.

De volgende ronde was een gesprek met een baas van een of andere afdeling binnen het bedrijf. De man, van wie ik de naam allang vergeten ben, hing onderuit in zijn stoel en was druk met zijn telefoontje bezig.

‘Let er maar niet op,’ zei hij, ‘hier noteer ik je antwoorden in. Ik moet uitvinden of jij past in de cultuur van dit bedrijf.’

‘Wat is de cultuur van uw bedrijf?’ Best een aardige vraag, vond ik zelf.

‘Geen idee. Dat hoeft ook niet, want ik moet alleen maar uitvinden of jij erin past.’

‘Hoe kunt u uitvinden of ik pas in iets waarvan u niet weet wat het is?’

‘Kijken hoe je ermee omgaat. Ik vraag jou toch ook niet om een definitie van cultuur te geven? Ik noteer alvast dat je stront-eigenwijs bent.’

Ik begon te vertellen over wat ik zoal gedaan had in mijn eerste baan.

Toen ik nog maar net op gang was onderbrak hij me: ‘Wat was eigenlijk het probleem met die klant uit je verhaal?’

Ik legde het uit.

‘Hoeveel, noem eens een bedrag.’

Ik noemde een bedrag.

‘Wat is daar zo bijzonder aan? Zo’n lullig bedragje?’

Ik ging rechtop zitten, ik zou die lul eens wat laten zien.

‘Het ging niet om de grootte van het bedrag, het ging erom dat het werkte. Een paar nullen meer of minder maakt niets uit.’ De woorden kwamen steeds makkelijker uit mijn mond en het klonk ook nog coherent. Er zaten onverwachte wendingen in mijn verhaal om het spannend te maken. Ik strooide er non-chalant een paar getallen en namen doorheen. Het kwam behalve slim ook nog aannemelijk over en bovendien was het niet te controleren. Dat laatste was belangrijk. Er mag geen speld tussen te krijgen zijn. Daar had ik me thuis op voorbereid, dat ze nooit zouden kunnen aantonen dat ik gelogen had. Dat had ik natuurlijk wel, in ieder geval flink overdreven en de getallen

daarmee in lijn gebracht. Een nuanceverschil, meer is dat niet. Daar zouden ze me nooit op kunnen pakken.

Er kwamen steeds minder vragen vanachter het telefoontje. Ik had het fantastisch voorbereid. De man zakte nog verder onderuit in zijn stoel en zijn felheid verdween. Ik had gewonnen! Daar zat ik met mijn kaarsrechte rug tegenover de gewonde vijand. Het voelde heerlijk. Het deed me denken aan klaarkomen. Nu nog de genadesteek, de ejaculatie, recht in zijn gezicht. Opspringen en een mes in zijn hals steken, dat leek me het beste. Het bloed uit zijn halsslagader zien opspuiten, de ogen in ongelof zien wegdraaien. Toen kwamen zijn twee laatste vragen.

‘Hoeveel is zeshonderdachtentwintig maal zeventien?’

Dat was lastig want het moest uit het hoofd, maar ik nam er de tijd voor en dat was blijkbaar waar het om ging.

Tot slot: ‘Wat zou je doen als je in de kamer van je baas een naakte vrouw zou aantreffen, zonder dat de baas er is?’

Dat vond ik de leukste vraag en daar wist ik natuurlijk wel raad mee. Leer mij wat over het redden van naakte vrouwen. Hij stond versteld van mijn antwoord.

Ik paste blijkbaar in de cultuur want ik werd uitgenodigd voor de volgende stap. Een psychologisch onderzoek, dat uitbesteed werd aan een gespecialiseerd bureau. Ik was er bang voor, vooral voor de intelligentietest die erbij zat. Ik had me nooit op mijn gemak gevoeld bij getallenreeksen die je moest aanvullen. Ik trapte altijd in de valkuilen of ik begreep het gewoon niet. Verder dan een gemiddelde score was ik nooit gekomen. Niet dat ik me dom voelde, want ik was slim, dat wist ik zeker. Maar dat werd niet getest. Slimheid is iets anders dan intelligentie, en intelligentie daar had ik het niet zo op. Dat was zo exact, heel bedreigend.

Dan maar wat geld ertegenaan. Ik schreef me in bij een bedrijfje van twee dames, een was rond de dertig en de ander had haar moeder kunnen zijn, die tegen betaling van een fors bedrag een training aanboden. Een volle dag in een lokaal met vijf andere onzekere onbekenden en de twee dames op een podium voor de groep, zittend achter een tafel met computers. Op een projectiescherm werden vragen uitgelegd. Het bureau dat mij zou gaan testen was bekend bij de dames, de vragen die daar gebruikt werden kenden ze ook. Daar waren ze op een of andere slinkse manier achter gekomen. Dat was hun *added value*.

Het resultaat was dat ik op de testdag van bijna alle vragen de juiste antwoorden uit mijn hoofd kende. Hier en daar vulde ik expres een verkeerd antwoord in. Ik hoorde bij de beste tien procent van mijn leeftijdscategorie en opleidingsniveau. Voor het eerst dat ik zo hoog scoorde! Dat ik zo goed was! Ik wist wel dat ik niet zo goed was, maar ik heb er toch dagenlang van genoten.

Ik mocht weer terugkomen.

De secretaresse klopte op een deur en duwde hem voor me open. In de kamer stond een lange man naar een geopende laptop te kijken. Zijn onnatuurlijk sterk uitgedijde middel werd ingesnoerd door een riem die bij elk stapje, bij elke beweging, uit zicht verdween onder dansende vleesmassa's in zijn witte overhemd. Het was een duur overhemd met dubbele manchetten en glimmende manchetknopen. Een grote man was het, de benen lang en slank en de schouders stevig en gespierd, en dan dat middel, alsof zijn lijf uit drie niet bij elkaar passende delen was samengesteld. Zijn bolle hoofd had een verzorgde bruine tint die een stijlvolle combinatie vormde met zijn gedistilleerde grijs-zwarte krullen. Op zijn neus steunde een leesbril.

Een houten verhoging op de tafel bracht een computer tot zijn borsthoogte. De verhoging deed denken aan een kathedraal van een preekstoel. Hij was zonder twijfel de hogepriester. Het chique hoofd draaide naar mij toe en een paar ongelooflijk indringende oogjes priemden over de bril. Hij glimlachte, nam de bril af, sloot de laptop met een klap en stak zijn hand uit.

‘Welkom Jack, mijn naam is Barend. Gefeliciteerd met je aanstelling.’

‘Wat een verrassing. Ik had me voorbereid op een sollicitatiegesprek.’

‘Je kon het ook niet weten, ik heb het net besloten toen je hier binnenliep. De eerste indruk telt. Koffie?’

Ik ging zitten terwijl Barend twee koppen koffie inschonk. Hij schoof er een naar me toe. Melk en suiker stonden op de tafel.

‘Met jouw zelfvertrouwen en menselijk inzicht wist je natuurlijk wel dat je aangenomen was. Je interviews gingen goed en je bent heel slim. Volgens ons testbureau.’ Hij was gewoon blijven staan.

‘U weet misschien nog niet wat ik wil verdienen.’

Barend legde beide handen op de kathedraal. Hij leek op een priester. ‘Je zult tevreden zijn. Het wordt goed geregeld, geloof me. Nergens zijn er voor jou betere kansen dan hier, nergens zul je meer leren in de komende jaren. Dit bedrijf is jou op het lijf geschreven. Ik ga je niet vertellen hoe ik je toekomst zie, want dan voel je je over het paard getild.’

‘Ik ben heel benieuwd wat ik moet doen.’

‘Dat is heel eenvoudig, Jack, en noem me alsjeblieft Barend. Vergeet je functieomschrijving, het draait maar om een paar zaken, een paar ballen die je in de lucht moet houden, dat zal voor jou niet moeilijk zijn.’

Hij telde op de vingers van zijn hand.

‘De bezettingsgraad in onze fabrieken en die van onze concurrenten, de koers van de dollar, de wereldwijde beschikbaarheid van veertigvoets zeecontainers, en zo nu en dan een beetje bluffpoker. De rest is versiering. Helaas kunnen we ook hier niet zonder vergaderingen, wat mij betreft staande aan het einde van de dag. O ja, ik vergeet bijna het belangrijkste: opportunisme. Hierboven’ – hij wees met een vinger naar het plafond – ‘doen ze aan strategie. Strategie kun je niet eten. Heb jij ooit strategie gegeten? Dat dacht ik al. Jij en ik moeten gewoon kansen grijpen. Overal van op de hoogte zijn en op tijd bevriend zijn met de juiste mensen. En je moet zo nu en dan mensen verneuken. Dat moet je willen. Je moet het leuk vinden.’

Ik begreep er niet veel van, maar dat zei ik niet. ‘Wat bedoelt u met bluffpoker?’

‘Jack, ik ben “jij” voor jou, en dat bluffpoker zal ik je persoonlijk laten zien als het zover is. Eerst ga je je inwerken om het bedrijf te leren kennen. Een tijdje meedraaien in de fabriek en bij de afdeling kwaliteitscontrole, heel belangrijk dat laatste want je moet je vooral geen oor laten aannaaien door klanten, en vervolgens ga je naar de commerciële binnendienst, dat zijn harde werkers die tegen stress kunnen en wel van een geintje houden. Daarna de financiële afdeling. Die houden niet van geintjes. Met hen moet je zeker goede vrienden worden. Naai ze in hun hol, dat vinden ze lekker. Voorlopig zit je als toehoorder bij de teamvergaderingen.’

Ik knikte.

‘Na zes weken is het mooi geweest en gooi ik je in het diepe. We maken samen een wereldreis langs de grootste klanten. Er zit er eentje bij die jaarlijks voor meer dan honderd miljoen dollar van ons koopt. Jij mag die mensen vertellen wie je bent,

wat je voor hen gaat betekenen en waarom ze nog veel meer van ons moeten gaan kopen. Begin daar maar vast over na te denken. Je zult het mooi vinden.'

'Barend, ik heb er zin in.'

Ik voelde zijn blik over me heen glijden, over mijn haar, mijn hoofd, stropdas, horloge, mijn handen die op de tafel rustten. Had ik iets verkeerd gezegd?

Barend sprak weer. 'Ik moet jou gaan faciliteren, en coachen. Zeggen ze bij personeelszaken. Waarom zeggen ze dat? Dan hoeven ze het zelf niet te doen. Dat schuiven ze in mijn schoenen. Jou motiveren. Dat doe ik dus niet. Dat doe je zelf maar. Er mag wel een beetje enthousiasme uit je eigen lijf komen. Als je dat niet kunt dan flikker je maar op. Ik ga jou toch niet vertellen waar jij zin in moet hebben? Als je er niet echt heel erg veel zin in hebt, dan flikker je nu meteen maar op. Dit is een serieus advies, daarom zeg ik het twee keer, de enige keer dat ik iets twee keer tegen je zeg, Jack, het is misschien wel het beste advies dat je in je loopbaan zult krijgen. Als je het hier niet interessant vindt, dan moet je hier je tijd niet verdoen. En de mijne al helemaal niet.'

De oogjes werden dreigende spleetjes en wachtten op een reactie. Die kwam niet. Dat leek goed te zijn.

'Heb je nog een vraag?'

'Wat is er zo bijzonder aan dat product dat ik moet gaan verkopen?'

Barend zuchtte en keek uit het raam.

'Ach, dat product, dat interesseert ons eigenlijk geen reet. Ons product is niet sexy, Jack,' zei hij. 'We maken geen raketten, geen software, geen drugs, niks spannends. Als je 's nachts op de snelweg rijdt dan zien onze fabrieken er schattig uit, al

die lichtjes, net kerstmis. We maken chemische soep. Een warme, weeïg ruikende vloeistof. Het stinkt naar lijken, om eerlijk te zijn. Als je het zou opsnuiven ontstaat er een holte in je lijf. Je longen verbranden en je sterft ter plekke. Wist je trouwens dat dat wel eens gebeurd is?’

‘Wat?’

‘Nee, natuurlijk weet je dat niet. Er is iemand in gevallen, jaren geleden. De arme man, hij leefde nog toen ze hem eruit haalden. Hij is een gruwelijke dood gestorven op de fabrieksvloer.’

‘En toen?’

‘Toen niks. Dood. Ja natuurlijk, het werd een rel, arbeidsinspectie erbij. Nu is alles perfect beveiligd. Maak je geen zorgen, Jack, jij zult daar niet in vallen. Tenzij je het zelf echt wilt natuurlijk. Dan kun je alles. Jij zeker, met jouw wilskracht.’

‘Waar gaat het om,’ vervolgde Barend. ‘Jij en ik moeten zorgen dat dat spul verkocht wordt. Onze klanten gebruiken het als grondstof waar ze leuke dingen van maken, zoals onderdelen voor auto’s en computers, werkelijk van alles. Wij zijn de grijze muizen van een gevaarlijke chemische vloeistof waar je vriendjes nog nooit van gehoord hebben. En we worden er rijk van. Stinkend rijk. Het gaat om gigantische hoeveelheden. Weet je hoeveel vrachtwagens hier dagelijks volgeladen worden? Treinen? Schepen? Weet je hoe we dat allemaal verkopen, Jack?’

Ik schudde mijn hoofd.

‘Business to business. We werken niet met advertenties en fotomodellen om kooplust op te wekken, we werken met hoeren, als onze klanten dat willen natuurlijk. Prachtige, stijlvolle, charmante hoeren, lieve meiden. Klasse. Niemand kan die verleiding weerstaan. Dat mag je declareren. Heb je daar moeite mee, Jack?’

‘Eh, nee hoor. Lijkt me geweldig. Dank je wel voor je uitleg, Barend.’

‘Er zijn nog twee dingen die je moet beseffen.’ Barend pauzeerde, om mij nieuwsgierig te maken naar wat hij ging zeggen. ‘Ten eerste: loyaliteit. Zonder loyaliteit verliezen we de wedstrijd. Je zult horen van een paar zaken die nooit naar buiten mogen komen, want als die dat wel doen dan zijn we de klos. Jij en ik, voor de rest van ons leven, en het hele bedrijf erbij. Ik verlang dus honderd procent loyaliteit. Ten tweede: je moet mij alles vertellen wat je hoort. Alles, zeg ik. Kan ik daarvan op aan, Jack?’

‘Daar kun je van op aan, Barend.’

‘Goed, dan is dat afgesproken. Blijft er nog een dingetje over. Ik heb met je baas gesproken, je vorige baas, moet ik vanaf nu zeggen. Die had toch wel een heel apart verhaal over jou. Ik ga daar nu niet met je over praten, je weet ongetwijfeld wat ik bedoel. Ik vind het belangrijk dat jij weet dat ik het ook weet.’ Hij keek me aan.

Ik staarde verbijsterd terug. Mijn gedachten renden door de minder succesvolle en onprettige gebeurtenissen van de afgelopen jaren. Had ik iets over het hoofd gezien? Of was dit een strikvraag, om te zien hoe ik ermee omging?

‘Ik weet niet wat je bedoelt, Barend. Het interesseert me ook niet. Ik heb niets te verbergen. Maar ik vind het wel apart dat je mijn huidige werkgever belt over mij, terwijl ik mijn baan nog niet heb opgezegd.’

‘Wie zegt dat ik hem gebeld heb? Je moet goed luisteren, Jack. Je komt mensen tegen en dan hou je je oren open. Dat is mijn vak, dat is jouw vak. Ik kan je natuurlijk niet vertellen wat hij gezegd heeft, dan zou ik zijn vertrouwen beschamen. Je

weet dat ik het weet, dat is voldoende. Je moet hem er dus ook niet naar vragen. Mijn advies is: vergeet het en ga aan de slag.'

Ik wees naar de houten stellage op zijn bureau.

'Heb je last van je rug, Barend?'

Hij keek alsof hij zo'n onbenullige vraag niet had verwacht.

'Zitten schijnt erg slecht te zijn voor een mens,' zei hij ongeïnteresseerd. Alsof hij het zo geregeld had ging op dat moment zijn telefoon. 'Tot gauw, Jack.' Hij pakte de telefoon op.

Hij keek me na toen ik door de deur de gang in liep, ondertussen pratend in de telefoon en vrolijk naar me zwaaiend.

Het bordje op zijn deur vermeldde: BAREND HAMMACHER, DIRECTEUR MARKETING.

Het begon donker te worden, de lichten van een auto schoven de kamer binnen, veegden over de muur en raakten het plafond voor ze weer verdwenen door het natte raam.

Ik deed de plafondlamp aan en liep naar de keuken, voelde met mijn hand onder het bovenkastje. Flikkerend ging het licht aan boven het aanrecht. Uit de koelkast pakte ik een plastic bakje en bestudeerde de inhoud door de doorzichtige folie heen. Een restje van wat Claudia twee dagen eerder gemaakt had, iets Italiaans. Tevreden zette ik het in de magnetron en stelde de tijd in. Ik schonk een biertje in. Even later zat ik op de bank met de salontafel erbij geschoven en at met een lepel uit het bakje, zo nu en dan een slok nemend en ondertussen kijkend naar de televisie en hopend dat Claudia snel thuis zou komen.

Ik hoorde een sleutel rommelen in het slot. De voordeur ging open en ik stond al in het halletje, we omhelsden elkaar, ze rook naar koude en regen.

'En?' Een tas aan haar arm, een dikke sjaal om haar hals, een lok blond haar hing voor een oog.

‘We doen het, ik heb het net besloten toen je binnenkwam.’

Ze liet de tas vallen en pakte mijn hoofd vast en kuste me. ‘Waarom eigenlijk?’ vroeg ze lachend.

‘Eh, goeie vraag. Het voelt als een buitenkans om met hem te mogen samenwerken. Hij doet iets met je. Je leeft als je bij hem bent. Het is alsof je met een heel sterk iemand samenspant om iets groots te bereiken. Maar hij is ook gevaarlijk. Ik moet oppassen.’

Die avond vertelde ik haar dit hele verhaal, in een hoekje van een druk café een paar honderd meter verderop in de straat.

Maurice had die middag nog gebeld, ‘met zo’n salaris verwachten we ook heel erg veel van je’. Er zat dreiging in die woorden, de gluisperd. De volgende dag zou ik een contract ontvangen, als ik dat ondertekend terugstuurde was het rond. Ik kon er nog vanaf. Een dag later niet meer, want toen had ik het inmiddels ondertekend en retour gestuurd. Ik werkte vanaf dat moment voor Barend en van de gedachte alleen al werd ik opgewonden.

Ik ben er trouwens nooit achter gekomen wat hij bedoelde met dat dingetje waar hij van wist en waar ik het niet over mocht hebben.